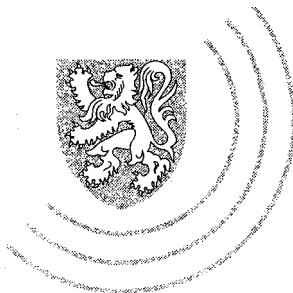

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1998-1999

27 oktober 1998

BELEIDSBRIEF

Financiën en begroting

Beleidsprioriteiten 1998-1999

ingediend door mevrouw Wivina Demeester-De Meyer,
Vlaamse minister van Financiën, Begroting en Gezondheidsbeleid

Met deze beleidsbrief wordt voor het jaar 1998 aangegeven wat de concrete uitwerking was van de basisopties vervat in het regeerprogramma en wordt de beleidsinvulling voor het komende jaar 1999 voorgesteld. De nota is de weergave van de beleidsvisie van de functioneel bevoegde minister. Na discussie in het Vlaams Parlement, zullen de concrete uitvoeringsmaatregelen ter goedkeuring aan de Vlaamse regering worden voorgelegd.

INHOUD

	Blz.
1. Inleiding	4
11. Begroten = vooruitzien & correct afwegen	5
A. Naar een Euro-meesternorm	5
a) De projecties op zeer lange termijn	5
b) Projecties voor de nabije toekomst : de uitgangssituatie	7
c) De contouren van de euro-meesternorm	8
d) Welke doelstelling ; welke schuld moet de Vlaamse Gemeenschap aanhouden ?	9
e) Welke beginparameters ?	10
f) Quid met de afwijking t.o.v. de HRF-norm ?	11
B. Begroten = Correct inschatten	12
C. De uitvoering van de begroting : responsabilisering leidt tot efficiëntere controle	13
D. Onderbouwing ... ook wetenschappelijk ondersteund en internationaal vergeleken	14
111. Transparantie in de cijfers moet leiden tot inzicht en reflexie over continue verbetering	16
A. Een nieuwe overheidsboekhouding	16
B. Een boekhouding, die moet leiden tot verbeterde boekhoudrapportering	17
C. Niet alleen de verplichtingen, maar ook de vorderingen zijn van belang	17
D. Vermogensbeheer	18
E. Kwijting moet geschieden	18
IV. Centralisatie, daar waar efficiëntie primeert boven flexibiliteit	19
A. Poolingvande verzekeringen	19
B. De invoering van een eenvormige bedrijfseconomische boekhouding en budgettaire rapportering bij de VOI's	19
C. Betere stroomlijning van de Controle op de VOI's	20
D. Subsidieregeling	20
V. Financieel beheer : duidelijkheid en transparantie zelfs in financieel woelige tijden	22
A. Kasbeheer	22
B. Schuld-enwaarborgbeheer	23

VI. Nieuwe uitdagingen	25
A. De uitdaging op korte termijn : de Vlaamse fiscaliteit	25
1. Progressieve uitbouw van de eigen inning	25
2. Kwaliteit.. een basisgegeven	25
3. Controle ... helaas onmisbaar bij belastinginning	26
4. Continu aandacht voor verbetering	26
B. De uitdaging op middellange termijn	27
VII. Stand van zaken in de voortgang i.v.m. de resoluties van het Vlaams Parlement met betrekking tot de bevoegdheid Financiën en Begroting	30
Bijlage : de Vlaamse begrotingsnorm, wiskundig benaderd	31

1. Inleiding

De begroting 1998 zal voor Vlaanderen een historisch gegeven blijven. Voor het eerst werd een begroting ingediend in evenwicht. De begroting 1999 zet een stap verder. Naast het behalen van het in het Convergenceplan voorgeschreven overschot biedt de Vlaamse begroting 1999 ruimte aan noodzakelijke initiatieven op het vlak van investeringen, tewerkstelling en reservering voor de zorgverzekering. Deze ruimte werd ingevuld door de begroting te enten op de lange-termijn projecties, waardoor lastenverhogingen of besparingen op eender welk beleidsterrein vermijdbaar zijn.

De begroting 1999 is niet enkel de laatste begroting die tijdens deze legislatuur opgesteld wordt maar tevens de laatste begroting voor deze eeuw, die door een Vlaamse regering aan het Vlaams Parlement voorgelegd wordt. Het is de begroting, die de fakkel overdraagt van de laatste jaren van de 20ste eeuw naar de eerste jaren van de 21ste eeuw.

In 1999 worden de inspanningen van de voorbije jaren geconsolideerd en wordt de basis gelegd voor de nieuwe beleidsaccenten, waaraan in de komende regeerperiode aandacht zal besteed worden.

Welke ook deze nieuwe accenten zijn, transparantie & communicatie zullen in het vaandel gedragen worden. De Vlaamse Gemeenschap wil in zijn financiële relaties met zijn ingezetenen dezelfde openheid & transparantie bestendigen. Deze beleidsbrief is daartoe de aanzet.

Op de drempel van de 21ste eeuw zou het vreemd overkomen, dat we geconfronteerd zouden worden met situaties, die eerder de realiteit van de zestiende en de zeventiende eeuw benaderen dan het komende millennium.

Toen hadden de vertegenwoordigers van steden en gemeenten in de Raden, de voorlopers van de huidige Parlementen in België, zeer veel impact. Alle belangrijke besluiten moesten overgemaakt en besproken worden in de Raden. Daarvoor maakte de centrale, uitvoerende macht - geconcentreerd in Madrid - de open, maar nogal confuse “**lettres patentes**” over aan de Raden. Zij stemden immers de belastingen en zij oordeelden over het deel wat de centrale macht, de koning, toekwam.

Maar, de echte besluitvorming en de echte instructies zaten gedetailleerd verwerkt in de “**lettres closes**”, die enkel de landvoogd - het hoofd van de administratie -, in geheimschrift toekwamen. Enkel die stukken bevatten de realiteit en waren niet bestemd voor de Raden ; het ging immers zogezegd om ‘privé-correspondentie’ tussen de Regering in Madrid en de ambtenaren.

Aan de vooravond van de 21ste eeuw en gezien de actualiteit zijn dergelijke “**lettres patentes**” en “**lettres closes**” ondenkbaar. De talrijke open discussies, die ik in de Commissie Financiën en Begroting had met alle leden, zowel van de politieke meerderheid als met de minderheid, tonen aan dat in Vlaanderen de “**lettres closes**” enkel nog in de archieven een leven leiden.

11. Begroten = vooruitzien & correct afwegen

In de beleidsbrief 1998 werd reeds aangegeven hoe en waarom de meesternorm aan actualisering toe was. Zoals toen aangekondigd, werd in de loop van 1998 een geactualiseerd Vlaams normconcept uitgewerkt dat voor het eerst van toepassing is op de ontwerpbegroting 1999.

A. Naar een Euro-meesternorm

Het normdilemma

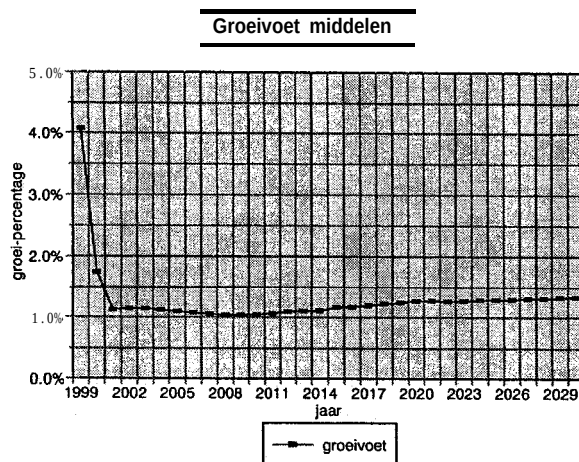
Werken voor de eeuwigheid of voor het heden ?

a) De projecties op zeer lange termijn.

Het is bekend dat de Vlaamse Gemeenschap slechts een beperkte fiscale autonomie heeft. Wegens dit gebrek aan fiscale autonomie, is de evolutie van de gedeelde en samengevoegde belastingen, zoals vastgelegd in de bijzondere financieringswet van essentieel belang voor de bepaling van de lange-termijn begrotingshoudbaarheid. Elke te optimistische benadering terzake moet immers naderhand weer opgevangen worden door een drukking van de uitgaven; aan de inkomsten kan nauwelijks gesleuteld worden.

De groei van deze middelen is beperkt : bij een gemiddelde groei van de Vlaamse economie van 2,25 % reëel per jaar, evolueren de middelen, zoals hiernaast aangegeven.

Zoals in bijlage aangetoond, impliceert dit dat op zeer lange termijn - noodzakelijkerwijze - de uitgavenstijging scherp begrensd wordt.

Bij de projectie naar de verre toekomst is het evenwel ook logisch de verdeling van de beschikbare overheidsmiddelen tussen het federale niveau en de gewesten & gemeenschappen kritisch te bekijken.

Het valt daarbij op dat het aandeel van de G&G in de toekomst voortdurend krimpt. Deze daling is niet onverwacht, zij werd zelfs bewust opgezet : immers vanaf 2005-2010 is het vooral de Federale Staat, die het

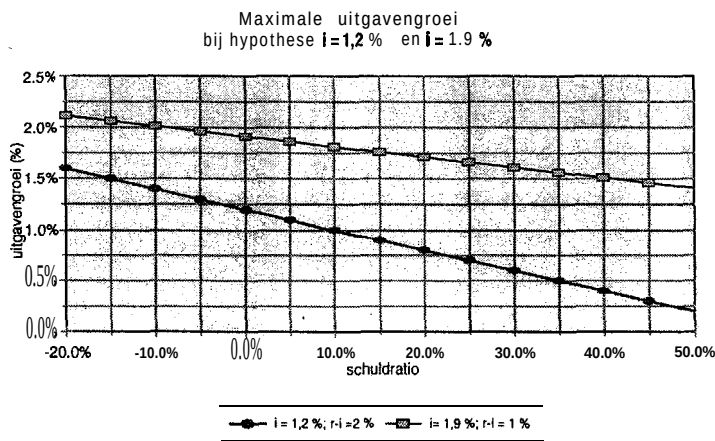
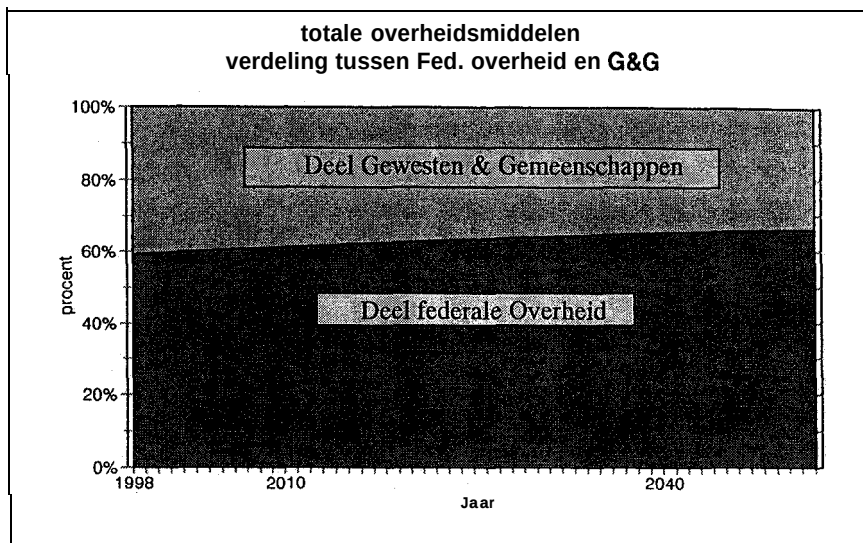
overgewicht moet dragen van de snel oplopende pensioenlasten tengevolge van het ontstaan van de oma-boom (tenzij er bijkomende bevoegdheidsoverdrachten zouden plaats vinden).

Zo de herverdeling van de middelen ten voordele van de Federale Staat bijgevolg gerechtvaardigd kan lijken op middellange termijn, is het anderzijds allerm minst gerechtvaardigd dat deze middelen-herverdeling ten eeuwige dage op deze wijze blijft evolueren.

Op lange termijn zou het veeleer logisch zijn dat deze herverdeling van de middelen stopt, zodat de verhouding tussen de federale inkomsten en de inkomsten van de G&G stabiliseert. Anders zou de collectiviteit in de limiet niets betalen voor de gemeenschapsbevoegdheden - onderwijs, cultuur, welzijn - en integendeel alle belastingen volledig afdragen voor de (thans) federale bevoegdheden.

Op het ogenblik, dat de ontwikkeling van de verdeling van de totale middelen tussen de Federale Staat en de G&G gestabiliseerd wordt, ontstaat opnieuw een meer normale beleidsontwikkeling : in de grafiek hiernaast geeft de onderste lijn de beleidsmogelijkheid van de Vlaamse Gemeenschap op zeer lange termijn weer bij ongewijzigde verdeling van de middelen en dit bij

verschillende schuldratio's. De bovenste lijn geeft de beleidsmogelijkheid weer, indien alle middelen van de Vlaamse Gemeenschap voor 85 % aan de (verwachte) economische groei worden gekoppeld. Bij deze (relatief zwakke) inkomens-elasticiteit blijft een normale ontwikkeling van de uitgaven (of equivalente lastenverlagingen) mogelijk. Bij een schuldgraad van ca. 20 % zou de Vlaamse Gemeenschap in die hypothese een stijgingsritme kunnen aanhouden van ca. 1,7 %, hetgeen - zoals hieronder blijkt - ook overeenstemt met de korte-termijn groeivoet van de beleidsmogelijkheden. Bij behoud van de momenteel wettelijk vastgelegde middelenontwikkeling blijft de Vlaamse Gemeenschap daarentegen bij een maximaal groei-

schuldgraad 0 % bedraagt en zelfs slechts 0,85 % (overeenstemmende met de houdbare groei-voet tussen 1991 en 1993), indien de schuldgraad (amper) 20 % bedraagt.

b) Projecties voor de nabije toekomst :de uitgangssituatie :

Zo op zeer lange termijn de beperkte middelenontwikkeling van de Vlaamse Gemeenschap de ontwikkeling van de Gemeenschap kan hypothekeren, zelfs bij een relatief marginale **schuld**-ratio, getuigt de huidige budgettaire toestand van de Vlaamse Gemeenschap daarentegen van een blakende gezondheid. Dank zij het volhardend beleid van de Vlaamse Regering werd het tekort omgebouwd tot een overschot, dat aangewend wordt om de schuld af te bouwen. Maar niet alleen dit zichtbaar resultaat pleit voor zich. In plaats van de problemen voor zich uit te schuiven, heeft de Regering steeds de budgettaire uitdagingen meteen aangepakt, van zodra zij zich stelden. Daardoor zijn een reeks problemen inmiddels volledig afgewenteld. Enkele voorbeelden geven dit aan :

- het financieel risico van de Liefkenshoektunnel werd binnen een periode van 3 jaar volledig opgelost : de Liefkenshoektunnel draagt volledig op eigen kracht zijn gesaneerde schuldenlast en begint aan de afbouw ervan;
- binnen het Amortisatiefonds voor de Sociale Huisvesting (Alesh) werd de oplopende Vlaamse schuld niet alleen gestabiliseerd, maar snel teruggedreven tot een peil, waarbij reeds binnen enkele jaren de schulddelgingen van de erkende vennootschappen zullen volstaan, om de, nog maar zes jaar geleden als onmetelijk aanziene schuld te dragen;
- de snel oplopende kost van de Aquafin-operatie werd binnen de vooropgestelde financiële contouren gestabiliseerd. De jaarlijkse netto-debudgettering binnen **Aquafin** werd reeds verminderd tot 40 % van het initiële bedrag. Binnen twee jaar stopt zij volledig;
- de zeer hoge betalings-achterstallen van ettelijke miljarden binnen het departement van Openbare Werken werden volledig afgebouwd : de aannemers worden thans, strikt volgens de afgesproken timing, betaald.
- de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij heeft een vordering van bijna 11 mld F. op de Vlaamse Gemeenschap, die tot op heden niet erkend werd, wat impliceert dat de VHM in zware liquiditeitsproblemen dreigt te komen vanaf 2004-2005. Dank zij de snelle afbouw van de Alesh-schuld, kan de Vlaamse Gemeenschap thans de vordering aanvaarden, zodat de VHM zich verder kan ontplooiën.
- bij de VRT dreigden de aan te leggen pensioenvoorzieningen de werking volledig te verstikken; op heden zijn reeds extra-reserves aangelegd van bijna 3 mld F. De financiële voorzieningen zijn getroffen om de verdere reserve-opbouw mogelijk te maken.
- voor de zogenaamde lasten van het verleden, waar tengevolge van onzorgvuldig beheer van (vroegere federale) overheidsdiensten thans gerechterlijke uitspraken volgen, provisioneert de Vlaamse Regering momenteel jaarlijks 900 mln F. : een verdubbeling t.o.v. drie jaar geleden.
- in het Vlaams pensioenfonds, dat instaat voor de responsabiliseringsbijdrage is thans 4,5 mld F. gereserveerd, voldoende om de mogelijke, voorzienbare stijgingen van deze **bijdragen** - op te vangen.

Op deze wijze heeft de Vlaamse Gemeenschap zich verzekerd van een meer dan gunstige **uitgangsbasis**. Eind 1998 zal de volledige schuld van de Vlaamse Gemeenschap, met inbegrip van deze van **Aquafin** minder dan 60 % bedragen van haar inkomsten. Maar van deze totale schuldenlast, geraamd op 355 mld F. is er minstens ca. 73 mld F., waarvan zowel de hoofdsom als de interesten volledig door solvabele derden worden betaald. De totale schuld,

die op de Vlaamse begroting drukt, is daardoor slechts ca. 282 mld F. of slechts 40 % van de inkomsten. M.a.w. het EMU convergentiecriterium (60 % t.o.v. het B.B.P), dat kan omgerekend worden naar een inkomstenratio, rekening houdend met de Vlaamse inkomstenelasticiteit en aldus neerkomt op ca. 40 % van de Vlaamse inkomsten, is eind 1998 bereikt.

c) de contouren van de euro-meesternorm :

“vlottend op de verworvenheden van het verleden en de wisselvalligheden van de toekomst, zonder bruuske bewegingen, sturend naar een veilige toekomst”

Vlaanderen is een eilandje in de wereld. Als de wereldeconomie schokt, zal Vlaanderen mee moeten dobberen. Maar met de reserve, die het heeft opgebouwd, kan het zich als een zware vlotter gedragen en dus zich veroorloven om bij zware golfslag even kopje onder kop te gaan - d.w.z. een extra tekort op te lopen - om daarna in de golfwte terug hoog boven water uit te komen.

(1) A-cyclisch ?

De voornaamste vernieuwing in de norm is dan ook dat deze a-cyclisch wordt uitgewerkt. In 1993 werd vastgesteld dat de inkomsten-ontwikkeling geen ruimte voor een conjunctureel begrotingsbeleid toeliet. Gelet op de kritische grens, die de Vlaamse schuld in 1992-1993 bereikt had, was het onmogelijk a-cyclisch op te treden, zeker toen er van **meetaf** aan een periode van slechte conjunctuur diende verwerkt te worden. De Vlaamse Gemeenschap was ertoe gedwongen een cyclisch beleid te initiëren; **zoniet** zou de schuldstabiliteit-grens doorbroken zijn geweest en zouden er (net zoals federaal) in de daarop volgende periode (d.w.z. heden) verhoudingsgewijze veel hogere inspanningen nodig geweest zijn om de schuld te stabiliseren. Dit cyclisch beleid werd tot op heden gevolgd, door jaarlijks een voorzichtige, maar realistische schatting te doen van alle ontvangsten en door jaarlijks een bijpassing te doen (in + of -) van de gedeelde en samengevoegde belastingen.

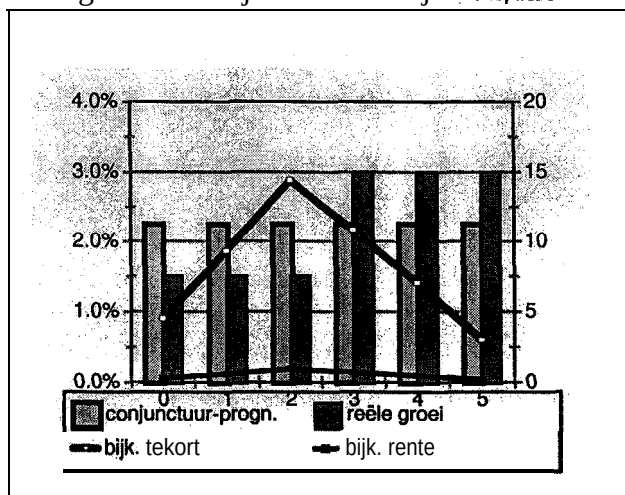
Thans is er echter wel een reserve opgebouwd, die voldoende is om een normale conjunctuurbeweging op te vangen.

Mits inschatting van een correcte groeivoet kan de Vlaamse begroting bijgevolg een a-cyclisch beleid aan, althans deze van een normaal conjunctuurverloop.

(2) Hoe groot moet deze reserve zijn en heeft de Vlaamse Gemeenschap thans deze reserve ?

Stel dat er een conjunctuurgolf komt, waarbij er eerst gedurende 3 jaar een redelijk **conjunctu-rele neergang** is (elk jaar slechts een **BBP**-groei van ca. 1,5 % t.o.v. een referentie van 2,25 %, hetgeen een weerslag heeft op de inkomsten van jaarlijks -4,5 %), gevolgd door een even grote conjuncturele verbetering gedurende de volgende drie jaar. **Wat blijkt ?** Op het einde van deze cyclus is er t.o.v. een scenario, waarbij de conjunctuur uniform stijgt met 2,25 % per jaar, een bijkomend kastekort van ca. 3 mld F (tengevolge van de extra-interesten).

Vermits er voor 1998 een overschot is van ca. 5,6 mld F op het schuld-stabilisatiepunt, be-

rekend volgens de HRF-norm (cfr. HRF-rapport juni 1998), is de reserve voldoende groot, om deze conjunctuurgolf op te vangen.

Het moment is bijgevolg aangebroken om een a-cyclisch beleid te initiëren, zonder gevaar voor acute ontsporing. Dat laat toe de Vlaamse begroting de rust te geven die nodig is voor een stabiliseringsbeleid. Concreet dient de Vlaamse Gemeenschap haar jaarlijkse uitgaven-groei af te stemmen op een gemiddelde realistische groeivoet van de ontvangsten over een langere termijn. Indien deze realistisch werd ingeschat kan de Vlaamse Gemeenschap ongeacht de momentane groeivoet van de inkomsten, haar uitgaven bepalen. Door de uitmiddeling van de extra-tekorten en van de extra-overschotten worden de conjunctuureffecten in de begroting weggevaagd, zonder risico op overschrijding van de kritische schulddempel.

Kan men verder gaan en een anti-cyclisch beleid voeren (d.w.z. de uitgaven opdrijven bij laag-conjunctuur) ? Neen, daarvoor volstaat de reserve niet. Bovendien mist de Vlaamse Gemeenschap de instrumenten om desgevallend een anti-cyclisch beleid te voeren. Dit is een beleid, dat veeleer op Europees vlak moet gevoerd worden.

(3) Evolutief?

Indien de verdeling tussen de Gewesten en Gemeenschappen onveranderd blijft tot in de eeuwigheid, zal de Vlaamse Gemeenschap zich geleidelijk aan moeten instellen op een periode van grote austeriteit. Als de financieringswet zou wijzigen, dan komen er terug wat meer beleidsmogelijkheden. Het is niet de bedoeling van de norm om speculatief te mikken op het tijdstip, waarop die herziening er zou kunnen komen. Daarom werd voorzien dat de norm uitgaat van een zeventienjarige periode waarin de middelen-toewijzing onveranderd wordt verondersteld. Zeventien jaar was ook de periode, die 'voorzien was in de oorspronkelijke mees-ternorm', voorgesteld in mei 1993 en ingevoerd voor de begroting 1994, berekend voor de periode tot het jaar 2010.

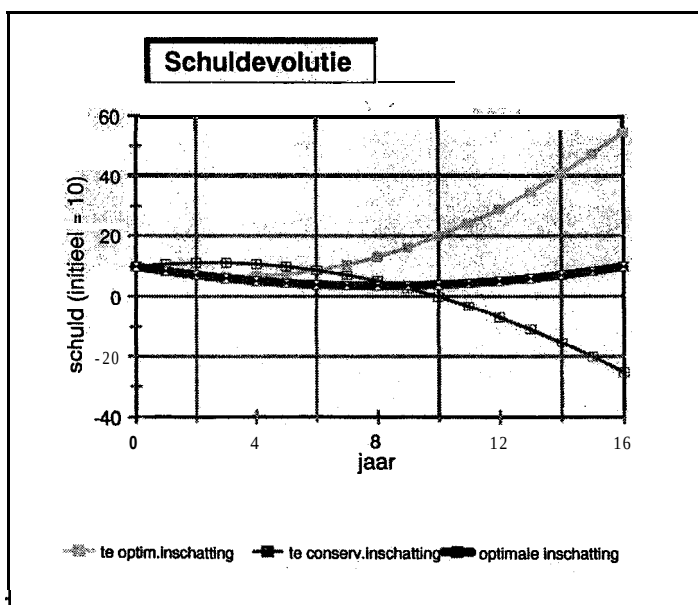
Voorgesteld wordt deze periode nu glijdend vooruit te schuiven, zodat er nooit een breuk komt (zoals oorspronkelijk in het jaar 2000 en nu in het jaar 2010).

d) Welke doelstelling; welke schuld moet de Vlaamse Gemeenschap aanhouden ?

Met de huidige situatie van schuld, middelen- en uitgavenevoluitie is de bepaling van de optimale schuldsituatie geen eenvoudige zaak : de schuld dreigt, ofwel te exploderen 'bij een iets te onvoorzichtige inschatting, ofwel omgekeerd te leiden tot een grote reserve-opbouw bij een iets te voorzichtige benadering. De minste schuldvariatie treedt op in een scenario, dat na de referentieperiode, gezet op zeventien jaar, opnieuw dezelfde schuld-ratio bereikt als initieel.

Dit leidt in het begin tot een verdere daling van de schuldratio, een daling die nodig is omdat deze ratio later - mathematisch zeker - opnieuw zal toenemen.

Vertrekkende van dit objectief en uit-

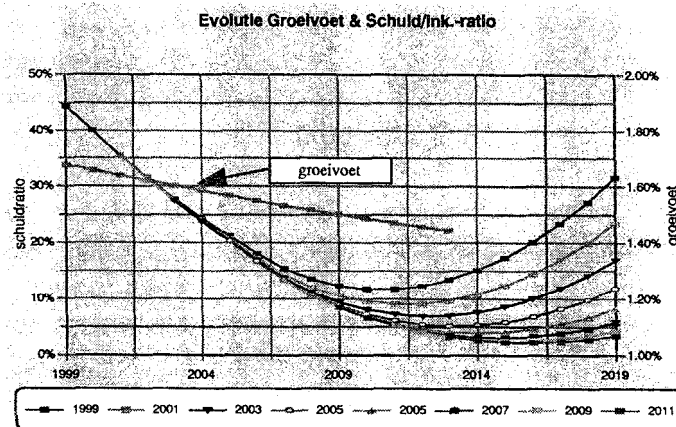
gaande van de meest realistische parameters kan men berekenen wat de groeivoet van de beleidsmogelijkheden is. Zoals gesteld wordt deze groeivoet afgeleid uit het scenario dat de variatie van de schuldratio minimaliseert.

Het blijkt dat deze groeivoet zich thans situeert rond 1,7 %.

Vermits de groeivoet glijdend wordt vastgelegd (elk jaar opnieuw) kan men jaar na jaar aldus voor de daarop volgende zeventienjarige periode de meest aangewezen (glijdende) groeivoet bepalen. Aldus wordt de schuldratio vastgelegd in een reeks glijdende parabolen : dit leidt automatisch ook tot een continue daling van de schuldratio.

Deze daling van de schuldratio hoeft echter niet onbeperkt door te gaan : immers bij een schuldratio van ca. 20 % zal de Vlaamse Gemeenschap ooit, nadat de middelentoe wijzing tussen de Federale Overheid en de Gewesten & Gemeenschappen herzien wordt, terug dezelfde beleidsmogelijkheden hebben als thans het geval (1,7 %) is. Eénmaal onder de schuldratio van 20 %, wordt er dan ook van uitgegaan, dat na de zeventienjarige periode de schuldratio 20 % mag belopen.

Aldus zou de groeivoet van de beleidsmogelijkheden en van de schuldratio evolueren, zoals aangegeven in de grafiek, hiernaast.

e) Welke beginparameters ?

Voor de norm moeten volgende parameters worden ingeschat :

- de (reële) groeivoet van het B.N.P
- de (reële) interestvoet
- de prijsindex van de consumptieprijzen
- de evolutie van de fiscale capaciteit van Vlaanderen t.o.v. de andere gewesten.

Voorgesteld wordt om uit te gaan van de evolutie van deze parameters, gedurende de laatste zes jaar: Daarbij dient men wel voor ogen te houden, dat de creatie van de E.M.U in één grote muntzone een discontinu gegeven vormt, zodat de projecties dienen rekening te houden met deze nieuwe realiteit. Volgende parameters worden voorgesteld :

- de (reële) groeivoet van het B.N.P. : uitgaande van de laatste 6-jarige periode (inclusief de prognose voor 1998), met inbegrip van de crisisperiode in 1993, zou de gemiddelde B.N.P.-groei 1,95 % belopen. Dezé periode bevat wel het crisisjaar van 1993. Neemt men de extremen uit deze periode weg, dan belooft de gemiddelde groei 2,36 %, wat overeenstemt met de groeivoeten, die ook door het planbureau op lange termijn wordt aangehouden : 2,25 % (het E.M.I. : 2,3 %). Voorgesteld wordt een groeivoet van 2,25 % aan te houden.
- de (reële) interestvoet : uitgaande van de laatste 6-jarige periode belooft de gemiddelde rentevoet van de (eerste) lange-termijn OLO-emissies van de schatkist, met looptijden boven 5 jaar : 4,62 %. Gelet op de vermoede hoge prijsstabiliteit binnen de EMU, de snel da-

lende tekorten van de Belgische overheden en de overvloed aan beschikbare liquide middelen lijkt het logisch dat deze reële rente verder daalt tot maximum 4,2 %. Voor de vlottende rente wordt een spread van 2,1 % aangehouden (thans lager !).

- de prijsindex van de consumptieprijzen (en van de gezondheidsindex) : terug uitgaande van deze periode belooft de inflatie :1,88 %. Ook hier leidt de EMU wellicht tot een nog lagere inflatie : ondanks een gunstiger verwacht groeibeeld, kan een gemiddelde inflatie op lange termijn van 1,7 % als realistisch aangezien worden.
- de nominale rente zou dan gemiddeld 6,1 % op lange termijn bedragen en 4 % op korte termijn; met een gemiddelde verhouding 75/25 vast-vlottend worden de rentelasten op de nieuw-gevormde schuld bijgevolg : 5,575 %.
- de evolutie van de fiscale capaciteit in Vlaanderen : daar waar vroegere prognoses een continue stijging aangaven van de fiscale capaciteit, blijkt dat de laatste jaren neigden naar een quasi-stabilisatie en zelfs een lichte daling : derhalve wordt een stabilisatie vooropgesteld.

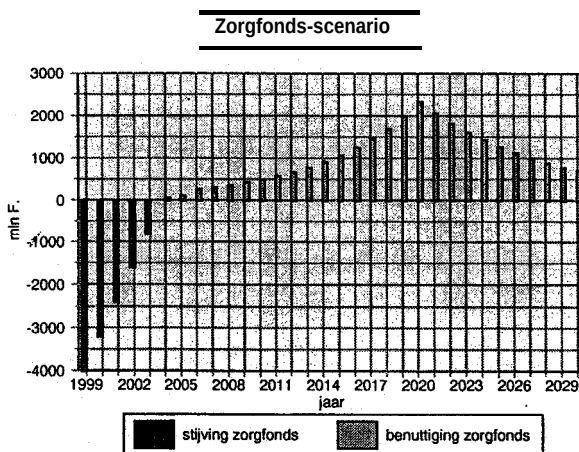
Er weze opgemerkt, dat samen met de glijding van de schuldstabilisatie op lange termijn, er ook een glijdend gemiddelde dient opgesteld te worden voor deze parameters. Hiervoor wordt voorgesteld, de methodiek, zoals hierboven aangegeven (laatste 6 jaar met de prognose voor het lopend jaar), desgevallend verijnd aan te houden.

Aldus bekomt men een a-cyclische norm, die glijdend rekening houdt met de realiteit.

Een beperkt deel van de conjunctuur-evolutie blijft nog steeds doorwerken. De schommelingen in de gewestbelastingen en de niet-fiscale ontvangsten worden immers rechtstreeks op het begrotingsjaar geïmputeerd. Omwille van de autonomie, die de Vlaamse Gemeenschap heeft over deze middelen, zijn schommelingen immers meestal het gevolg van bewuste beleidsop-ties, die dan in het beslissingsjaar zelf moeten verrekend worden (en niet uitgemiddeld over een lange periode).

f) Quid met de afwijking t.o.v. de HRF-norm ?

De HRF-norm vertrekt van een kortere referentieperiode en laat dus (voorlopig) hogere groei-voeten toe. Dit verschil kan gereserveerd worden voor de toekomst. Een van de grootste zorgen voor de Vlaamse Gemeenschap bestaat immers in de middelen-verzekering voor de bekostiging van de zorg-afhankelijkheid. Daarom wordt dit verschil toegeleid naar een zorgfonds, dat de Vlaamse Gemeenschap wenst uit te bouwen, samen met de zorg-verzekeraars.

B. Begroten = Correct inschatten

De meerjarenbegrotingen, opgesteld tijdens de vorige jaren vertonen een stijgend kwaliteitsniveau.

De verdere **uitbouw** van de meerjarenbegrotingstechniek, wordt in belangrijke mate ondersteund door de verbreding van het draagvlak van de doelmatigheidsanalyse binnen de diensten van de Vlaamse regering. Door de opmaak van prestatiebegrotingen vergroot het inzicht in de achterliggende drijvers voor de uitgavenmechanismen. Een belangrijke uitdaging en onontbeerlijke voorwaarde bestaat er thans in, om een analytisch inzicht in de kostengegevens te verwerven waardoor een betrouwbare budgettaire vertaling van de resultaten van de individuele doelmatigheidsanalyseprojecten kan gewaarborgd worden. Integratie van deze informatie in de bij de uitgavenprognoses gehanteerde technieken zal bijdragen tot een accuratere voorstelling van de begrotingsevolutie.

De memories van toelichting, die bij de begroting worden voorgelegd aan het Parlement, zullen de vooruitgang aangeven, die de diverse Vlaamse besturen terzake boeken.

De Inspectie van Financiën krijgt hierbij een belangrijke nieuwe taakstelling. Zij dient de voorstellen van toelichting te screenen en te toetsen op hun kwaliteit. Dit gebeurt aan de hand van een zogenaamd “balanced score-card”. Deze methodiek wordt volledig en integraal toegepast bij de begrotingsvoorstelling 1999.

KWALITEITSTOETS VAN DE MEMORIES VAN TOELICHTING (Balanced-scorecard-methode)

Toetsingscriteria	Pr. x	Pr. x	Pr. x	Pr. x	Pr. x	Pr. x	Pr. x	Pr. x	Pr. x	Pr. x
A. Doelstellingen										
A.1. De waarde van de doelstellingen	x	x	x	(x)	0	x	x	0	x	x
A.1.1 Bronvermelding	x	x	x	(0)	0	x	x	0	x	(x)
A.1.2 Waarde vermelde bronnen	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
A.2. De formulering van de doelstellingen (SMART)										
A.3. Wijzigingen in de doelstellingen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
B. Resultaten (operationele doelstellingen)										
B.1. Concretisering	x	x	x	(0)	(x)	(x)	(x)	x	(x)	(0)
B.2. Realisaties in het verleden	0	(x)	0	0	0	(0)	(x)	(x)	0	0
C. Prestaties										
C.1. Vermelding van de prestatiedrijvers	0	(0)	0	(0)	0	x	(0)	0	(0)	(0)
C.2. Budgettaire parameters/kostprijs	(x)	(0)	0	(0)	0	x	(0)	0	0	0
C.3. Realisaties in het verleden	x	(0)	0	0	0	0	0	0	0	0
D. Instrumenten en activiteiten										
D.1. Instrumenten	0	(x)	(x)	(x)	(x)	(x)	x	x	(x)	(x)
D.2. Activiteiten	0	(x)	(x)	0	0	(0)	(0)	(x)	(0)	(0)
E. Doelgroep										
E.1. Voor wie wordt het beleid gevoerd	0	x	x	x	x	x	x	x	x	x
E.2. Wie voert nog een beleid voor deze doelgroep	-	-	-	-	-	-	-	-	x	x
F. Kengetallen (facultatief)										
F.1. Financiële kengetallen	-	(x)	0	0	0	0	0	0	0	0
F.2. Niet-financiële kengetallen	-	(x)	0	0	0	0	0	(x)	0	(x)

x = In orde voor dit criterium

0 = Niet in orde voor dit criterium

- = Criterium is niet relevant

(x) = Met zeker voorbehoud als in orde/of (0) niet in orde te beschouwen.

C. De uitvoering van de begroting :responsabilisering leidt tot efficiëntere controle

Het interne financiële controlesysteem bij de overheid, dat gekenmerkt wordt door een groot aantal a-priori controles, blijft een belangrijk discussiepunt.

Vanuit het ambtelijk apparaat wordt vooropgesteld dat zowel de opportuniteitsbeoordeling als de uitvoering van de operationele doelstellingen zonder a-priori controle zou moeten plaats vinden, in overeenstemming met de methodieken, gebruikt in de privé-bedrijfs wereld.

Evenwel kan men niet uit het oog verliezen, dat de middelen, die daartoe binnen de overheid worden ingezet, collectieve middelen zijn, samengebracht door de collectiviteit, die daarvoor - sinds de **magna charta** trouwens - een democratische ingerichte controle en verantwoording eist. Die democratische controle gebeurt door het Parlement, dat daarvoor de ministers ter verantwoording roept.

Het recente aftreden van drie federale ministers voor operationele fouten, begaan door hun besturen, toont aan dat deze controle nog steeds (en misschien sterker dan voorheen) een realiteit wordt, die men niet mag laten verloren gaan. In tegengesteld geval zou de democratie laveren van participatie naar **admini-cratie**. Het voorbeeld van de Europese besluitvorming en -controle is vast en zeker geen ideaal democratisch model.

Niettemin moet nagegaan worden hoe zowel de politieke verantwoording als de **responsabilisering** van de diensten harmonisch in mekaar kunnen vloeien. Momenteel wordt deze problematiek binnen ambtelijke werkgroepen bestudeerd. Het spreekt vanzelf dat de beleidsbeslissingen die in dit kader zullen genomen worden een belangrijk impact zullen hebben op de inrichting van de begrotingscontrole.

Het uitbouwen van een interne auditfunctie binnen het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap zal bijdragen tot een onafhankelijke beoordeling en validering van de interne **controle**-processen. Hierdoor worden bijkomende garanties geboden waardoor het mogelijk wordt om de traditionele a priori-controlestappen in het uitvoeringsproces af te bouwen en het **lijnmanagement** effectief te responsabiliseren. Naarmate de besluitvorming rond de uitbouw van een interne audit-functie in de komende maanden wordt afgerond, zullen de implicaties ervan op de regelgeving en het instrumentarium inzake begrotingscontrole moeten worden onderzocht. Het nut en de bestaansreden van de huidige controlestappen zullen zorgvuldig moeten worden afgewogen tegenover de mogelijkheden en opdrachten van de interne audit-functie, zonder daarbij uit het oog te verliezen dat vele controlestappen geïnitieerd worden vanuit de parlementaire toezichtsfunctie en in die zin niet afbouwbaar zijn, tenzij instemming van het parlement, dat logischerwijze geen impact kan hebben op de interne auditfunctie.

De vraag naar de haalbaarheid van een ideaal gereorganiseerde controlesituatie zonder overbodige tussenstappen en dubbele controles werd in dit kader verder onderzocht. Uit overleg met het Rekenhof blijkt dat het Hof het *a priori* visum wenst te behouden evenals de jurisdictie op de controleurs van de vastleggingen. Deze begrenzing, die vanuit het oogpunt van het parlementaire toezicht, moet aanvaard worden als een evidentie, belet niet dat dubbele controles afbouwbaar zijn.

De rol van de Inspectie van Financiën zou in die optiek kunnen evolueren tot een meer 'ex post controle' op de uitvoering van de begroting. Hierdoor kan zij zo nodig ook een **sturings-** of ontradingsfunctie naar de toekomst toe uitoefenen. De Inspectie van Financiën zou dus meer ruimte krijgen om inzake financiële en budgettaire aangelegenheden op autonome wijze

ex post onderzoeken en bijzondere controles uit te voeren.

Deze wijzigingen zullen uiteraard veranderingen vereisen binnen de bestaande **controlestructuren**. De departementale dossierbehandelaars vertonen momenteel grote **kwaliteitsverschillen**: de a-priori controle van de Inspectie draagt er zorg voor dat deze kwaliteitsverschillen uitgevlakt worden. De a-priori controle door de Inspectie kan dan ook maar volledig vervallen, als voorafgaand zekerheid bestaat over de kwalitatieve upgradering van de minder goed presterende diensten.

Vanaf dat ogenblik zal de Inspectie van Financiën door het invoeren van een **prestatie-managementcyclus** zich vooral richten op advisering en steekproefsgewijze controle en een beoordeling geven over kwaliteitswerking. Hierdoor wordt de rol van de Controleurs van de Vastleggingen in het vastleggingsproces beklemtoond.

Slechts wanneer het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap er zou in slagen het systeem van interne controle sluitend te maken, iets waartoe interne **audit** een belangrijke bijdrage kan leveren, is het mogelijk dat de externe organen (Rekenhof) overtuigd kunnen worden te evolueren van externe controleurs - die a priori tussenkomen in het beslissings- en uitvoeringsproces van individuele dossiers naar externe auditors.

Het gebruik van budgettaire implementatieplannen, een instrument dat bij besluit van de Vlaamse regering van 16 november 1994 werd ingevoerd heeft tot doel de traditionele **drie-trapscontrole** te herleiden tot één tussenkomst van de controleur van de vastleggingen. Goedkeuring van een budgettair implementatieplan impliceert dat de bestemming van de middelen en het toezicht op de effectieve aanwending ervan duidelijk vooraf is geregeld. Ondanks de inspanningen op het vlak van vorming en sensibilisering rond het nieuwe instrument, bleek uit een evaluatie doorgevoerd eind 1997, dat het aantal goedgekeurde budgettaire **implementatieplannen** eerder beperkt bleef. Bij het aanmoedigen en het aansturen van het gebruik van het nieuwe instrument heeft de Inspectie van Financiën een belangrijke inbreng. De respectievelijke inspecteurs zijn immers het best geplaatst om de activiteitenprogramma's aan te duiden waar een budgettair implementatieplan (BIP) optimaal kan renderen.

Deze acties hebben inmiddels geleid tot een quasi-verdubbeling van het aantal **BIP's**.

De vormingsinspanningen zullen worden verder gezet. Op basis van regelmatige evaluatie van de gerealiseerde **BIP's** zal de techniek en de regelgeving verder worden verfijnd.

D. Onderbouwing . ..ook wetenschappelijk ondersteund en internationaal vergeleken.

Om toe te laten dat beheers- en beleidsinformatie op een gestructureerde wijze tot stand komt, zal een handboek worden opgesteld, die het moeilijke thema van prestatiemetingen zal belichten. Daartoe wordt een opdracht gegeven aan het **VCOB (KUL)**. Dit Instituut moet op basis van de ervaringen die tijdens de voorbije jaren werden opgedaan in de verschillende proeftuinen en projecten een handboek opstellen rond het onderwerp 'Prestatiemeting in de Overheid', specifiek gericht op de taken, die binnen de Vlaamse Gemeenschap worden uitgevoerd. In dit modulair opgevat handboek zullen richtlijnen met betrekking tot de design van prestatie-meetsystemen (PMS), evenals de implementatie, de integratie en exploitatie binnen de operationele opdrachten, de evaluatie en de bijsturing behandeld worden.

Elke module van dit handboek vertrekt vanuit een theoretische benadering die aandacht schenkt aan onder andere meettechnische elementen, maatwerk vs. ready made, normering en vergelijking, kwaliteit, informatica, e.d.. Deze elementen worden concreet toegelicht met praktijkvoorbeelden uit diverse overheden.

Het handboek zal bijdragen tot de consolidatie van de geleverde inspanningen en bereikte resultaten inzake prestatiemeting in de Vlaamse administratie en ondersteunt in die zin de leercapaciteit betreffende de veranderingsprocessen van de voorbije jaren.

Gedurende verscheidene jaren beschikte het VCOB overigens, als adviseur en participant, over een bevoorrechte observatiepositie in het MVG ten aanzien van het veranderingsbeleid dat in deze en voorgaande legislatuur werd opgestart en gestuurd door de Vlaamse minister van Financiën en Begroting, de Vlaamse minister van Ambtenarenzaken en de **minister-president**.

Via een confrontatie en vergelijking van de Vlaamse situatie met soortgelijke veranderingsinitiatieven in andere OESO-landen maakt het Instituut vanuit een financieel managementsperspectief een evaluatiedocument op waarbij de politieke context en doelstellingen van de diverse veranderingsstrategieën worden geduid. Ook de projectmatige invulling en realisatie zullen hierbij kritisch worden vergeleken.

Het doel van dit evaluatierapport is een geheel van aanbevelingen en lessen voor de toekomst aan te reiken die de bevoegde politieke en ambtelijke niveaus in staat moeten stellen het lopende veranderingsbeleid te consolideren, bij te sturen of bijkomende nieuwe impulsen te genereren.

111. Transparantie in de cijfers moet leiden tot inzicht en reflexie over continue verbetering.

A. Een nieuwe overheidsboekhouding

De nieuwe overheidsboekhouding, die in samenspraak met de federale diensten in opmaak is, is een uitdaging, maar ook een opportuniteit om dit instrument om te vormen tot een puur cijfermatig controle-werkmiddel tot een analytisch beleids- en beheerswerkmiddel.

Hiertoe worden een hele reeks voorbereidende acties ondernomen. Deze situeren zich op het conceptuele, het boekhoudtechnische en het organisatorische vlak.

(a) Conceptueel:

Structureren van het analytisch luik van de economische boekhouding, luik met de doelmatigheidsanalyse, definitie van kostensoorten, kostenplaatsen en kostendragers, link met processen, beslissing inzake full-cost of direct-costing.....enz...

(b) Boekhoudtechnisch:

Een economische boekhouding implementeren betekent veel meer dan het opstellen van een rekeningstelsel. Er wordt dan ook intensief verder gewerkt aan de inventaris van het vermogen.

In het kader hiervan en met het oog op het opstellen van de beginbalans werd van alle vermogensgoederen een afschrijvingspercentage en levensduur bepaald. Dit zal nog verder worden afgetoetst aan de waarderingsregels die vorig jaar van toepassing werden voor de Vlaamse openbare instellingen.

(c) Organisatorisch:

Nieuwe concepten worden pas correct en volledig geïntroduceerd als alle betrokkenen een goed inzicht hebben in de doelstelling en de samenhang met andere processen. Dit is hier eveneens meer dan duidelijk het 'geval. Daarom wordt gewerkt aan een communicatieplan en een vormingspakket dat zich in de 'loop van 1999 vooral zal richten op het lijnmanagement. Hierdoor wordt beoogd een voldoende draagvlak te creëren om de financiële responsabilisering van het lijnmanagement in de toekomst waar te maken.

(d) Informatorisch

Een nieuwe boekhouding vereist een nieuw financieel systeem. Het bleek niet meer opportuun een overheidsopdracht te plaatsen voor de informatica-ondersteuning en voor een economische boekhouding vóór de globale outsourcing van de informatica. De nieuwe boekhouding werd nu als business-case in het outsourcebestek opgenomen en zal wellicht als een eerste nieuwe bedrijfstoepassing aan de outsourcer opgedragen worden.

B. Een boekhouding, die moet leiden tot verbeterde boekhoudrapportering

De huidige rapportering is sterk cijfermatig uitgebouwd. Samen met de resultaten van de interne controle kunnen trendanalyses op deze rapportering inzicht geven in structurele uitgavenmechanismen en onevenwichtige uitvoeringsritmes van de begroting beter zichtbaar maken. De rapportering over de diverse facetten van de begrotingsuitvoering per departement gebeurt op het niveau organisatie-afdeling. Hierdoor worden de betrokken administraties duidelijker aangesproken op hun begrotingsbeheer.

Toch blijft de vraag om van de boekhoudrapportering een meer beleidsmatig instrument te maken, moeilijk te beantwoorden. De belangrijkste reden hiervoor is dat het rapport over de uitvoering van de begroting tot op heden gebaseerd was op een input-begroting, ondersteund door een kasboekhouding, die geen informatie aanlevert om uitspraken te kunnen doen over zuinigheid, efficiëntie en effectiviteit.

Het invoeren van een bedrijfseconomische boekhouding met kosten-analytisch luik van waaruit de doelmatigheidsanalyse kan gevoerd worden, moet het uiteindelijk ook mogelijk maken een *volwaardige managementrapportage* uit te bouwen. Dit is een rapportering die meer aandacht besteedt aan resultaten dan aan inputs en die gebeurt op basis van prestatie-indicatoren gekoppeld aan kritische succesfactoren en strategische doelstellingen.

Samen met de nieuwe boekhouding moet dan ook volop aandacht geschonken worden aan deze rapportering, die om echt zinvol te zijn, zowel specifiek gericht als algemeen vergelijkbaar moet zijn.

C. Niet alleen de verplichtingen, maar ook de vorderingen zijn van belang...

Een overheid is niet alleen een regelgever en een milde **verdelers** van collectieve middelen. Stiptheid en correctheid moet in de twee richtingen spelen. De Vlaamse overheidsdienst moet haar eigen vorderingen stipt opvolgen en op die manier zorg dragen voor de instandhouding en beveiliging van haar patrimonium.

Het beheer van de vorderingen kan efficiënter worden door de responsabilisering van gedelegeerde ordonnateurs via:

- het veralgemeend invoeren van delegatieregelingen tot op het meest functionele niveau;
- het ter beschikking stellen, binnen deze delegatieregelingen, van diverse **beheerinstrumenten** (toelaten van gespreide betalingen, instellen van minimum- en maximumtermijnen, toepassing van intrestbedingen);
- het invoeren van specifieke regels in verband met terugvorderbare voorschotten en leningen.

Deze regelingen zullen moeten worden verwerkt in de reglementaire teksten naar aanleiding van een nieuwe wetgeving op de rijkscomptabiliteit tot uitvoering van art. 50 § 2 van de bijzondere financieringswet.

Op 'deze wijze zullen functionele decentralisatie en delegatie gepaard gaan met grotere transparantie en consistentie.

D. Vermogensbeheer

Waar de inventarisatie van het vermogen van de Vlaamse Gemeenschap stilaan tot een einde kan gebracht worden, begint een nieuwe uitdaging : nl. het beheer van dit vermogen, op een financieel-economisch verantwoorde manier.

In 1999 wordt de aanzet gegeven voor de opstelling van een begin-vermogensbalans. Hiervoor moeten evenwel nog een aantal principes formeel goedgekeurd worden.

- Alleszins moet een formele beslissing genomen worden over de waarderingsregels ; deze slaan op de afschrijvingsmethode en op de levensduur van het goed. Pas dan kunnen de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Parlement inzage hebben in de werkelijke rijkdom (of armoede) van de Gemeenschap. Want als de afschrijvingen groter zouden uitvallen dan de nieuwe investeringen, dan betekent dat dat de Vlaamse overheid teert op de rijkdom van het verleden.
- Op basis van de begin-vermogensbalans wordt een balansmodel opgesteld, waar een zekere interferentie dreigt met de vorderingen die de Commissie voor de Normalisatie van de Openbare Comptabiliteit (CNOC) terzake maakt. De Vlaamse Gemeenschap zal evenwel niet wachten op de federale regels en zal desnoods alleen verder gaan. In 1999 wordt trouwens ook wetenschappelijk onderzoek opgestart, dat mogelijk op middellange termijn moet leiden tot een maatschappelijke balans, zoals gevraagd binnen de commissie Financien en Begroting.

Een extra inspanning zal geleverd worden om de operatie “overheveling van goederen van de federale overheid naar de Vlaamse” versneld tot een goed einde te brengen, Om dit project te kunnen afhandelen, moeten hiertoe over een korte periode prioritair de benodigde personele middelen ingezet worden. Hopelijk is ook de Federale Overheid bereid hiervoor de nodige inspanningen te leveren. Het zou immers bevreemdend zijn, dat er nog moet worden gediscussieerd over de patrimonialia, die door de staatshervormingen van 1989 en . . . 1980 nog moeten worden overgedragen, op een ogenblik dat een mogelijke nieuwe ronde over de staatshervorming (annex de discussie over de toegewezen middelen) van start gaat.

E. Kwijting moet geschieden...

Eindrekeningen : de achterstand.. . ingehaald

Eind 1997 werd de eindrekening over 1996 afgelegd. Reeds op 30 juni 1998 werd de eindrekening 1997 - voor de eerste maal tijdig - ingediend bij het Rekenhof.

Het nieuwe objectief om dit vanaf nu steeds tijdig te doen, klinkt nu - noodgedwongen - minder ambitieus, maar het is niet minder belangrijk. Want de aflegging en de goedkeuring van de rekeningen door het parlement betekenen ook kwijting-verlening door het parlement.

Omdat in het verleden deze rekeningen jaren na de feiten werden ingediend en dus de bevoegde ministers en diensthoofden al lang niet meer in functie waren, had deze kwijting steeds meer weg van een regularisering. In de toekomst zal het Parlement echter opnieuw de rol kunnen spelen, die het wettelijk heeft en kan ze bijgevolg ook bij de kwijting de bevoegde ministers ter verantwoording roepen.

IV. Centralisatie, daar waar efficiëntie primeert boven flexibiliteit

De Vlaamse Gemeenschap beschikt over een belangrijke reeks Vlaamse Openbare Instellingen, elk opgericht voor de vervulling van specifieke taken. Dit toespitsen op specifieke taken vraagt ook aangepaste bestuursvormen en actiemogelijkheden, gericht naar de specifieke maatschappelijke objectieven.

Een te grote decentralisering kan evenwel leiden tot wildgroei : sommige taken kunnen daarom ook best geleid worden volgens de lijn, die de Vlaamse Gemeenschap zelf uitzet.

Ook in 1999 zal het beleid van centralisering i.f.v. efficiëntie worden verder gezet.

A. Pooling van de verzekeringen.

De voorgenomen pooling van de verzekeringen van de Vlaamse Openbare Instellingen en diensten met afzonderlijk beheer is sinds 1 januari 1998 een feit. Naast een aanzienlijke verbetering in de risicodekking werd de vooropgestelde premiebesparing van 50 miljoen BEF bereikt.

Gezien het succes van deze poolingsoperatie zal verder worden onderzocht of het project kan worden uitgebreid naar het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Hoewel het niet de bedoeling is om algemeen af te stappen van het principe van “eigen verzekeraar” moet vandaag worden vastgesteld dat er nood is om bepaalde activa te verzekeren om grote budgettaire schokken te voorkomen bij de realisatie van zware risico's. Om maximale synergie te bekomen zullen de verzekeringen van het ministerie worden samengebracht met deze van het gerealiseerde project voor de VOI's.

B. De invoering van een eenvormige bedrijfseconomische boekhouding en budgettaire rapportering bij de VOI's.

Aangezien de bijzondere financieringswet de Vlaamse Gemeenschap in de mogelijkheid stelt om de controle op de VOI's te organiseren, kon in 1997 een belangrijke stap worden gezet waarbij voor de Vlaamse openbare instellingen een uniform boekhoudstelsel werd ingevoerd bij besluit van de Vlaamse regering van 21 mei 1997. In de tweede helft van 1997 werd het nieuwe boekhoudstelsel door de Vlaamse openbare instellingen geïmplementeerd. In samenwerking met een externe consultant werd een kwaliteits- en voortgangscontrole doorgevoerd bij de instellingen. Uit de eindrapportering bleek dat slechts een beperkt aantal VOI's in staat was om stipt vanaf 1 januari 1998 volgens het nieuwe boekhoudstelsel te werken. Maar in de thans tussenliggende periode werden de meeste VOI's in staat geacht om de inhaalbeweging te realiseren en te rapporteren conform aan de bepalingen van het besluit van de Vlaamse regering van 21 mei 1997.

Het jaar 1999 wordt dan ook het eerste echte werkjaar. Voor 15 maart 1999 zullen de openbare instellingen die aan het besluit onderworpen zijn hun jaarrekening 1998 aan de bevoegde Vlaamse minister moeten voorleggen. De respectievelijke jaarrekeningen moeten niet alleen worden geconsolideerd; er moet ook worden nagegaan in hoeverre het toegepaste jaarrekeningstelsel de beoogde beleids- en beheersinformatie oplevert. Nu reeds staat vast dat een aantal aanpassingen zich opdringen. Zo is in ieder geval een actualisatie nodig om het budgettair rapporteringsschema aan te passen aan de ESR95-richtlijn.

De principes die aan de grondslag liggen van het voor de VOI's ingevoerde boekhoudstelsel zullen getoetst worden aan de federale wet die de algemene bepalingen vaststelt die het kader aangeven waarbinnen de begroting en de boekhouding van de eigen diensten door het Vlaams Parlement kunnen worden geregeld.

Gevolggend aan de resolutie van het Vlaams Parlement en de rapportering van het Rekenhof met betrekking tot de toepassing van het nieuwe besluit, wordt in de loop van 1998 een technische adviescommissie opgericht voor de toepassing van de wet van 1975 op de jaarrekening van de ondernemingen.

De opdracht ervan zal vergelijkbaar zijn met deze van de Commissie voor Boekhoudkundige Normen

Intussen wordt ook de laatste hand gelegd aan de aanmaak van een “neerleggingsdiskette” waarmee de betrokken VOI's hun semestriële verslaggeving en jaarrekening aan de voogdijoverheid kunnen voorleggen. Naar analogie met de diskette voor de neerlegging van de jaarrekening van de ondernemingen onderworpen aan de wet van 1975, zal deze diskette een aantal logische en mathematische consistentiecontroles bevatten. Hierdoor kunnen tekortkomingen reeds bij de invoer van de gegevens in de balans, de resultatenrekening en de toelichtingen worden gedetecteerd en rechtgezet. De diskette voor de neerlegging van de jaarrekening zal in het laatste kwartaal van 1998 aan de betrokken openbare instellingen worden bezorgd, zodat de informatieoverdracht op een eenvormige wijze kan plaatsvinden.

C. Betere stroomlijning van de controle op de VOI's.

Het toezicht op het financieel management bij de Vlaamse openbare instellingen wordt in belangrijke mate uitgevoerd door de gemachtigden van financiën die door de Vlaamse minister van Financiën en Begroting bij de instellingen worden aangeduid.

De inspanningen om deze gemachtigden maximaal te ondersteunen bij de uitoefening van hun opdracht worden verdergezet. Op basis van de geldende toezichtsreglementering wordt een instructiebrochure opgesteld die de voornaamste elementen van de toezichtstaak belicht. Tevens wordt aangegeven op welke wijze de gemachtigden vanuit het ministerie kunnen worden ondersteund en een betere informatie-uitwisseling kan worden bewerkstelligd.

Bovendien werkt men aan een methodiek die moet leiden tot een nog meer gesystematiseerde rapportering. Sinds een drietal jaar wordt aan de gemachtigden van financiën een belangrijke adviesrol toegekend bij de begrotingsvoorstellen en -indiening van de VOI's. Ook bij de uitvoering van het beleid en met name de semestriële rapportering zullen de gemachtigden van 'financiën worden geconsulteerd.

Op deze wijze wordt de voorheen “casuïstieke” controle geleidelijk vervangen door een ge-uniformeerde en gestuurde controle. Deze laat toe - ondanks het zeer groot aantal VOI's - toch inzicht te houden in de ontwikkeling en de mogelijke afwijkingen t.o.v. de vooropgestelde objectieven van deze VOI's.

D. Subsidieregeling

Mede op vraag van het Rekenhof werd gewerkt aan een besluit dat de toekenningsregels voor het verlenen van subsidies meer transparant en meer homogeen moet maken.

Deze uniformering bleek geen gemakkelijke opdracht. Want wat in het éne geval overkomt als een te zwaarwichtige controle-check, kan in een ander geval juist als een te beperkte check

worden aangezien. En ofschoon de subsidieregeling, zou moeten aangeven welke minimum informatie moet worden verstrekt om voorafgaand een correcte **opportuniteitsbeoordeling** te kunnen doorvoeren, mag de regeling geen enkele begrenzing leggen op de feitelijke opportuniteitsbeoordeling zelf. Deze blijft voorbehouden aan de bevoegde minister, controle hierop geschiedt via de normale regels van de begrotingscontrole.

Dit alles maakt deze uniformisering tot een bijzonder omvangrijke opdracht, die niettemin meer dan zinnig is. De regeling heeft immers een dubbele doelstelling:

- het bevorderen van homogeniteit bij de behandeling van subsidiedossiers door de Vlaamse overheid. De bestaande heterogeniteit - die vooral het gevolg is van het feit dat de wetgeving inzake subsidiëring eerder summier is en ruimte laat voor interpretaties - doet afbreuk aan het gelijkheidsbeginsel, aan de rechtszekerheid voor zowel de begunstigden als de overheid, en aan de klantgerichtheid die van een overheid mag verwacht worden. Het is dan ook nodig om, vooral in het belang van de aanvragers of verkrijgers van een subsidie, duidelijkheid te creëren over de subsidiëringsmodaliteiten;
- het vermijden van onterechte subsidiëring. Alhoewel een reglementering nooit sluitende oplossingen kan bieden om misbruiken tegen te gaan, zijn in het ontwerp toch enkele bepalingen opgenomen die de dossierbehandelaars moeten toelaten indicaties te verkrijgen over mogelijke dubbele of onterechte subsidiëring en hierover verder onderzoek uit te voeren.

V. Financieel beheer : duidelijkheid en transparantie zelfs in financieel-woelige tijden.

A. Kasbeheer

Waar tot einde 1997 het kasbeheer op een, weliswaar inhoudelijk degelijke, maar toch relatief pragmatische, wijze werd georganiseerd, bracht de introductie van het decreet van 16 december 1997 houdende bepalingen inzake het kas-, schuld- en waarborgbeheer van de Vlaamse Gemeenschap, hierin een belangrijke kentering.

Zo werd de weg geëffend naar een geprofessionaliseerd beheer, waarbij de krijtlijnen vooraf ter goedkeuring worden voorgelegd aan het parlement én waarbij de uitvoering ervan wordt opgevolgd door de interne audit-functie.

Vanaf de herfst van 1998, en voornamelijk in 1999, zullen de bevindingen van deze interne audit, samen met deze van de externe audit (het Rekenhof) kunnen omgezet worden in concrete werkprocessen, -methodes, -normen en -richtlijnen.

Het betreft :

- Specifieke, aan de actuele marktsituatie aangepaste normering, waarbinnen het dagelijks kasbeheer kan (en of moet) gevoerd worden, inclusief een uitgebouwd partnership met de kassiers ;
- De uittekening van procedures, waarbij rekening gehouden wordt met **delegatiebevoegdheden**, de principes van goed beheer en scheiding van functies (“front en back office”);
- Een coherente gegevensuitwisseling met actuele data van het schuldbeheer;
- De vertaling in nieuwe werkmethodes en -procedures van het feit dat een periode is aangebroken waarbij de Vlaamse overheid geconfronteerd wordt met (tijdelijke) overschotten. Hierdoor zal meer aandacht moeten besteed worden aan het efficiënt en effectief beleggen van deze overschotten, daar waar in het verleden de aandacht zich voornamelijk toespitste op ontleningen.

In het licht van de EMU, werd er in 1998 voor geopteerd de kassiersfuncties van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap en van de Vlaamse Openbare Instellingen (het CFO) te beperken tot verrichtingen met een maximale looptijd van 7 dagen.

Aldus kan voor verrichtingen (beleggingen en ontleningen) vanaf 8 dagen maximaal ingespeeld worden op het bredere concurrentiedraagvlak dat binnen “Euroland” tot stand zal komen.

In de periode november 1998 – februari 1999 zal een kosten/baten-analyse gemaakt worden van de volgende twee mogelijkheden:

- Ofwel wordt voor elke **belegging/ontlening** vanaf 8 dagen de brede (Europese) financiële markt geraadpleegd aan de hand van een short-list, waarbij telkens een twintigtal om beheersredenen noodzakelijk beperkt – financiële instellingen worden uitgenodigd om hun voorwaarden bekend te maken ;
- Ofwel wordt geopteerd voor een overheidsopdracht voor deze transacties boven 7 da-

gen, waar finaal met maximaal een vijftal financiële instellingen een kaderovereenkomst wordt afgesloten. Hierbij zullen de beleggings- en ontleningsvoorwaarden vooraf vastgelegd worden. Dit vereenvoudigt de procedures uiteraard gevoelig, maar houdt het risico in dat bepaalde opportuniteiten niet kunnen benut worden.

B. Schuld- en waarborgbeheer

Hoewel door de centralisatie van het schuldbeheer medio 1994 in één afdeling een belangrijke stap voorwaarts werd gezet, kan gesteld worden dat, pas met het decreet van 16 december 1997 houdende bepalingen inzake het kas-, schuld- en waarborgbeheer van de Vlaamse Gemeenschap, een geprofessionaliseerd beheer mogelijk is.

Net zoals bij het kasbeheer zullen ook hier vanaf de herfst van 1998, en voornamelijk in 1999, de bevindingen van de interne **audit**, samen met deze van de externe **audit** (het Rekenhof), kunnen omgezet worden in concrete werkprocessen, dito methodes, normen en richtlijnen.

Inzonderheid betreft het:

- Specifieke, aan de actuele marktsituatie aangepaste normering waarbinnen het schuld- en waarborgbeheer op korte en lange termijn kan (**en/of** moet) gevoerd worden ;
- De uittekening van procedures, waarbij rekening gehouden wordt met **delegatiebevoegdheden** en de principes van goed beheer en scheiding van functies (“front en back office”) ;
- Een coherente gegevensuitwisseling met actuele data van het kasbeheer ;
- Het uitwerken van een rapporteringsgamma teneinde een bredere informatie- en **transparantie**basis te geven aan de resultaten van het beleid ;
- De werking van het Vlaamse schuld- en waarborgbeheer binnen de markt van de Europese eenheidsmunt. Hierdoor zal een verruimingsmoment optreden, maar tegelijkertijd een noodzaak om ons als kredietwaardige overheid te profileren binnen deze nieuwe context.

Vanaf 1999 heeft de Vlaamse Gemeenschap een fel afgezwakte financieringsnood, Paradoxaal genoeg op een moment dat onze zeer kredietwaardige overheid zich zou moeten manifesteren op de Europese financiële markten.

Om hieraan toch tegemoet te komen, zullen bestaande genoteerde effecten geconverteerd worden naar Euro, en zullen - waar mogelijk - op dezelfde kredietlijnen (vervaldag 2000 en 2002) uitgegeven worden in Euro. Op die manier wordt de nodige liquiditeit gegarandeerd ten overstaan van potentiële investeerders.

Einde 1999 vervalt de overeenkomst met financieel adviseur Petercam. Onbetwistbaar heeft de administratie vanaf 1991 een grote expertise en **know-how** inzake schuldbeheer weten te ontwikkelen. De snel dalende omvang van de Vlaamse schuld maakt dat de bijstand inzake schuldbeheer geleidelijk aan vervangen werd door een bijstand in het financieel beheer in de ruime zin. Op die wijze kan de Vlaamse Gemeenschap, zonder de interne uitbouw van een volledig polyvalente ploeg **experten** toch een reeks belangwekkende en financieel gunstige operaties concipiëren. Hierbij verwijzen we naar o.m. lease in – lease out operaties, **effectise-**

ringsoperaties, de rechtstreekse toegang tot de kapitaalmarkten via b.v. Bevak, de technische back-up rond de evaluatie van de kredietwaardigheid (rating).

Het lijkt bijgevolg aangewezen een nieuwe opdracht uit te besteden aan een externe consultant, die voor een periode van maximaal 5 jaar de politieke en administratieve overheid bijstaat inzake het voeren beleid én beheer op het vlak van financiën. Die opdracht zal na raadpleging van de markt en na zorgvuldig overleg over de in te winnen beleidsvelden moeten voorbereid worden in 1999, met het oog op de aanwijzing tegen eind 1999.

Met een zekere afgunst wordt de Vlaamse overheid door andere overheden bekeken als het op begrotingscijfers aankomt. Deze cijfers vinden hun weerklank op het vlak van kas- en schuldbeheer : er breekt immers een periode van beleggen aan, terwijl ontleningen op een laag pitje komen te staan.

Laat ons evenwel niet blind zijn en even verder kijken. Na 2000 zal de aangroei van de middelen minder sterk zijn en een periode van begrotingsdeficit zal zich mogelijkterwils terug aanbieden.

In het kader van deze mogelijke evolutie wordt de mogelijkheid onderzocht om een EMTN-programma (European Medium Term Notes) op te starten, waarbij in een Euro-context de ruime Europese investeerdersmarkt kan aangesproken worden om de financieringsbehoeften van de Vlaamse Gemeenschap in de aanvang van de volgende eeuw te dekken.

VI. Nieuwe uitdagingen

A. De uitdaging op korte termijn: de Vlaamse fiscaliteit.

1. Progressieve uitbouw van de eigen inning.

Na de overdracht van de inning van het Kijk- en Luistergeld (K&L), die inmiddels werd afgerond, zal het jaar 1999 worden gekenmerkt door het opstarten van de eigen inning van de onroerende voorheffing in het Vlaams Gewest.

Door een maximaal geautomatiseerde matching van gegevensbanken wordt ernaar gestreefd de voorziene verminderingen van onroerende voorheffing zoveel mogelijk automatisch aan de belastingplichtige toe te kennen,

Deze gegevensbanken zijn:

- Het kadasterbestand;
- Het Rijksregister;
- De Kruispuntbank voor de Sociale Zekerheid;
- De incohieringen O.V. 1997 en 1998;
- Het bestand van de personenbelasting (als check en aanvulling).

Het objectief van de Vlaamse Gemeenschap is logisch : via het integreren van de gegevens uit verschillende gegevensbanken moet het mogelijk zijn te komen tot een correcte, transparante belastingzetting, waarbij vermeden wordt dat de belastingplichtige burger telkens opnieuw dezelfde informatie moet opgeven. Het objectief lijkt logisch, maar werd in praktijk nog niet systematisch doorgevoerd. De Vlaamse Gemeenschap zal daarom vernieuwend en innoverend te werk moeten gaan, in samenspraak met de verschillende beheerders van de gegevensbanken.

Aangezien het decreet van 9 juni 1998 tot wijziging van het WIB '92 een aantal fundamentele wijzigingen doorvoert (o.m. inzake kinderlast en handicap), kan de overstap reacties losweken bij de belastingplichtigen wiens rechtspositie wijzigt.

Om hieraan tegemoet te komen, wordt een aantal maatregelen voorzien:

- Een gerichte campagne moet de belastingplichtige bewust maken van de gewijzigde regelgeving en van de potentiële gevolgen hiervan op zijn belasting op kadastraal inkomen ;
- Een overgangsperiode moet de belastingplichtige toelaten zijn situatie eventueel te reguleren, waarna hem een verbeterde aanslag zal worden toegestuurd.

2. Kwaliteit . . . een basisgegeven.

Belastingen innen, is niet alleen de organisatie van een accurate belastingzetting en een gerichte controle. In elke moderne organisatie is het een primaire doelstelling om de hoogste kwaliteit te kunnen verzekeren, met optimale bevrediging van de klanten. Zelfs al zijn de meeste **belastingplichtigen** niet uit eigen overtuiging klant van de belastingdienst, dit belet

niet dat zij zo optimaal moeten worden bediend. Daartoe werd een dienst met afzonderlijk beheer "Autonome Vlaamse Fiscale Inning" opgericht, die in 1999 zal moeten instaan, voor :

- enerzijds de opstelling van een kwaliteitshandboek voor de Vlaamse fiscaliteit in samenwerking met de administratie

en

- anderzijds de kwaliteitsbewaking en performantiemeting van de administratie én de gebeurlijke ondersteuningsbedrijf(ven)

Hiervoor zal aan de DAB de nodige bevoegdheid gedelegeerd worden. De DAB rapporteert hierover aan de minister, bevoegd voor financiën. Ze doet ook voorstellen voor de optimalisatie van de regelgeving en de inning, en over de wijze van rapportering aan de derden, die gebruik maken van de fiscale diensten van het Ministerie, in casu de lokale besturen. Zeker voor de O.V, die voor de 308 Vlaamse gemeenten een opbrengst in opcentiemen van 39,9 miljard BEF. (cijfers 1996) betekent, is het evident dat een uitvoerige en geïndividualiseerde rapportering hierover een belangrijk beleidsinstrument vormt voor de gemeenten.

Vlaanderen kan en zal hier moeten bewijzen, dat wat ze zelf doet, ook beter doet

Om het Vlaams Parlement toe te laten een kwaliteits-evaluatie door te voeren, zal het Parlement inzage krijgen in de rapporteringen van de DAB en van de getroffen acties.

3. Controle . ..**helaas** onmisbaar bij belastinginning.

Mede ingaand op de vraag van het Vlaams Parlement wordt gewerkt aan de uitbouw van een binnen-ambtelijk controleteam. Hierbij blijft efficiëntie voorop staan.

Daarom zal in 1999 worden geëvalueerd in hoeverre het embryonale controleteam inzake gemeenschaps- en gewestbelastingen - dat thans in een opbouwfase is naar een volwaardig polyvalent controle-apparaat - verder moet uitgebreid worden. Dit hangt uiteraard nauw samen met de beslissing ook andere gewestbelastingen al dan niet zelf te innen.

4. Continu aandacht voor verbetering

Verbeteringen in het fiscaal stelsel zullen continu worden beoogd, daar waar zij kunnen leiden tot grotere eenvoud, grotere transparantie, hogere universaliteit **en/of** hogere efficiëntie.

'Daarbij wordt ook aandacht gegeven aan de vraag van het parlement tot prioritisering van ethische beleggingen.

Met het decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 1999 worden er wijzigingen voorgesteld inzake successierechten. Een eerste wijziging heeft betrekking op de Vennootschappen met Sociaal Oogmerk (V.S.O.). Er wordt voorgesteld om aandelen in dergelijke vennootschappen te laten vererven **tegen** het verlaagd tarief van 3 %. Dit zonder dat voldaan moet worden aan de voorwaarde "familiale"-onderneming, d.w.z. de 50 % participatie voorwaarde in hoofde van de overledene. Het betreft duidelijk een sociale maatregel ter ondersteuning van de tewerkstelling van langdurig **en/of** laaggeschoolde werklozen.

De Vlaamse Regering ziet ook in de tewerkstellingscreatie en - behoud een ethische **opgave**- voor elke bedrijfsleider, die zij wil ondersteunen en dynamiseren. Daarom werd reeds vroeger

decretaal de overdracht van familiale ondernemingen in de successierechten sterk **bevoorde-**ligd. Ondanks het feit dat in het verleden de bedrijfsleiders zeer vaak maatregelen namen die ertoe strekten de hoge erfenisrechten te vermijden, blijkt dat de maatregel in de beoogde doelgroep wel degelijk succes heeft.

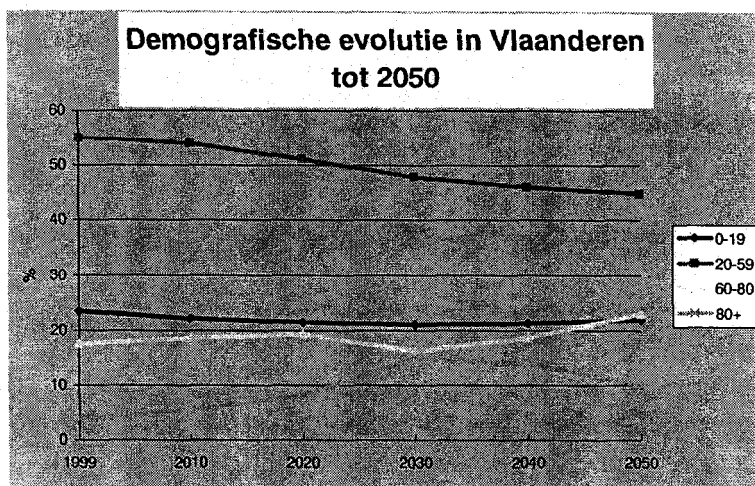
Niettemin is het nuttig ook hier de dynamisering verder te stimuleren. Daarom wordt voorgesteld aan het Parlement om deze verlaagde successierechten aan te houden, ook voor die bedrijven, die na de overgang enige moeilijkheden hebben gekend, maar waar de erfgenamen-bedrijfsleiders erin slagen het bedrijf terug vlot te trekken en de tewerkstelling te herstellen op het initiële peil.

Deze maatregel, die een versoepeling lijkt, is echter vooral een stimulans om personeel aan te trekken. Geen enkel bedrijf zal bewust personeel ontslaan, om het nadien terug aan te werven. Wanneer bijgevolg de tewerkstelling in het geërfd bedrijf daalt, is dit het gevolg van moeilijkheden binnen het bedrijf. Een aandeelhouder, wiens bedrijf tijdelijk een lagere bezetting kent en bijgevolg in de huidige situatie middelen moet mobiliseren om de verhoogde successierechten te betalen, wordt in het voorliggend daarentegen gestimuleerd om integendeel deze middelen te investeren in het bedrijf, zodat extra-tewerkstelling ontstaat.

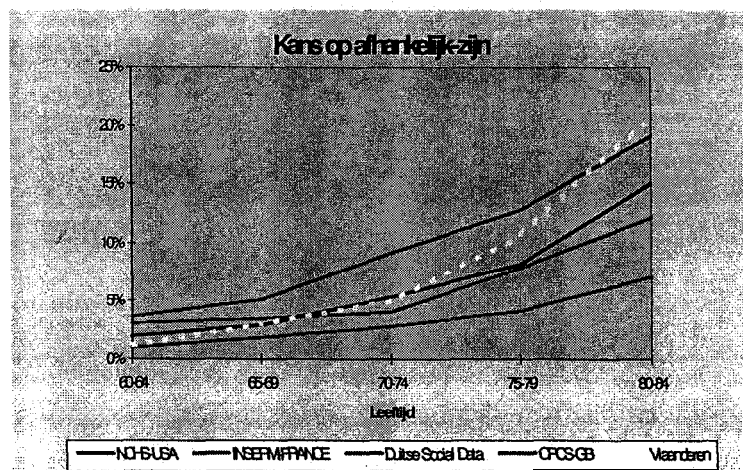
B. De uitdaging op middellange termijn.

De Vlaamse maatschappij staat voor de deur van ingrijpende wijzigingen. Eén van de grootste uitdagingen die zich aankondigt is de veiligstelling van de betaalbaarheid van zorg voor de zorgbehoevendenden, nu en in de toekomst.

Het aantal echt oudere personen (boven de 80 jaar) gaat van nu af aan in een crescendo-beweging snel naar omhoog : tegen het jaar 2030 zal bijna 1 miljoen Vlamingen ouder zijn dan 80 jaar !

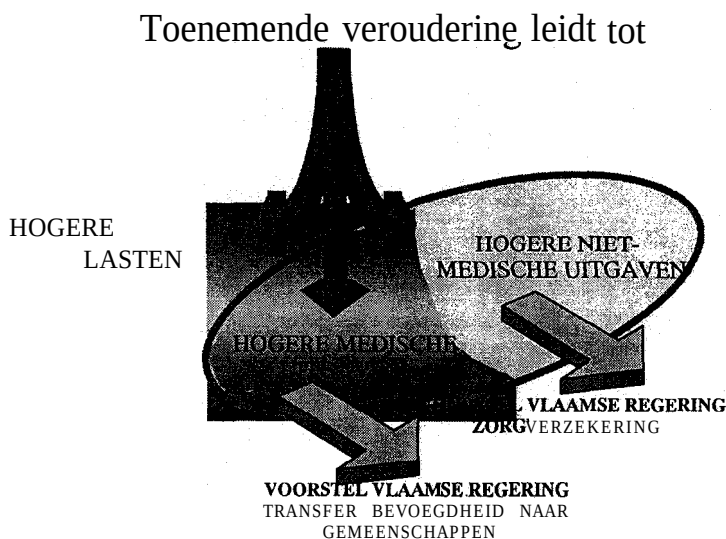

Ondanks een blijvende toename van het gezondheidspeil van de Vlaamse bevolking en dus in het bijzonder van de groep oudere Vlamingen, stijgt de kans op zorgbehoefte bij oudere leeftijd zeer snel. De snel aangroeiende oudere bevolking doet de behoefte aan zorgverstrekking dan ook in de toekomst pijlsnel stijgen.

Vlaanderen wil de toekomst voorbereiden. De toenemende veroudering zal drie budgettaire uitdagingen met zich meebrengen :

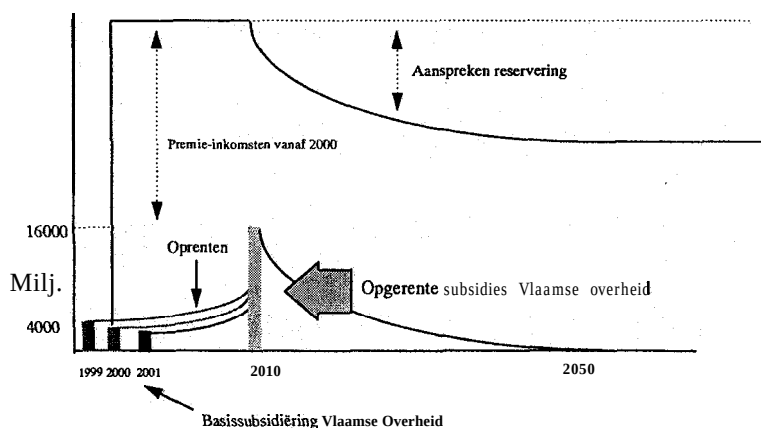
- beduidend hogere pensioenlasten : een materie, die duidelijk thuishoort in de sociale zekerheid en gebonden is aan de arbeidsloopbaan;
- beduidend hogere niet-medische verzorgingskosten : vandaar het voorstel voor een zorgverzekering;
- beduidend hogere medische kosten. Hier stelt de Vlaamse Regering, in samenspraak met het Vlaams Parlement voor om deze bevoegdheden uit efficiëntie- en coherentieredenen, over te dragen naar de Gemeenschappen, die dan de gezondheidszorg zullen moeten organiseren, rekening houdend met de toekomstige ontwikkelingen.

Financiële toegankelijkheid waarborgen voor de kosten van effectief verleende niet-medische zorgen verleend door een erkende voorziening, een erkende dienstverlener of een erkende mantelzorger kan niet zonder voldoende financiële reserves, zonder adequate structuren om de zorgbehoefte objectief te kwalificeren en te verstrekken en zonder efficiënte organisaties, die instaan voor de transferten, zowel van de collectieve overheidsmiddelen als de privé-middelen.

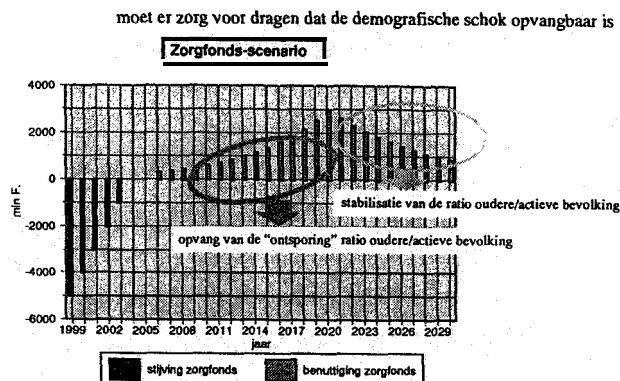
Een solidaire verzekering voor alle Vlamingen moet dit mogelijk maken.

Een Zorgfonds

Om deze basisprincipes ook in praktijk te kunnen omzetten, is geld nodig, veel geld. Daarom legt de Vlaamse Regering in 1999 reeds een eerste spaarpot van 4 mld F. aan, die zij in samenspraak met de zorgverzekeraars wil beheren. Dit zorgfonds moet een eerste stap zijn om de intergenerationele solidariteit, die vanaf 2010 moeilijker draagbaar zal zijn, te helpen stutten.

Een zorgfonds . . .

In 1999 zullen de beheers- en controle regels moeten uitgewerkt worden, nodig om de opstart van de zorgverzekering mogelijk te maken.

De zorgverzekeraars, waarvoor de ziekenfondsen in eerste instantie kandidaat zijn, moeten immers vanuit het Vlaams zorgfonds betaald worden d.m.v. structurele subsidies, om verschillende redenen :

- de compensatie ter opvang van de ongelijke risicospreiding tussen de verschillende zorgverzekeraars;
- de ondersteuning van de intergenerationele solidariteit;
- de noodzaak tot tussenkomst voor maatschappelijk minder begoede personen : een veralgemeende solidariteit vereist naast een horizontale verdeling ook een verticale herverdeling.

Die regels kunnen niet zomaar geïmproviseerd worden. Daarom dienen nog een belangrijke reeks voorbereidende werken te geschieden. Dit is de grote opdracht voor het jaar 1999.

VII. Stand van zaken in de voortgang i.v.m. de resoluties van het Vlaams Parlement met betrekking tot de bevoegdheid Financiën en Begroting.

*Betreffende de resolutie inzake **Vlaamse fiscale** autonomie (10 juli 1996)*

Nadat vanaf april 1997 het kijk- en luistergeld in eigen beheer wordt geïnd, zal vanaf aanslagjaar 1999 ook de onroerende voorheffing zelf geïnd worden door de Vlaamse administratie (i.s.m. een ondersteuningsbedrijf).

Daarmee is zeker de trend gezet naar de ontwikkeling van een eigen Vlaamse fiscaliteit, die vanaf nu alleen maar in een stroomversnelling kan geraken,

Daarbij moet wél gelet worden op de kwaliteitsaspecten, waarbij de autonomie terzake voor Vlaanderen voor de belastingplichtige een positief effect moet hebben.

Dit effect kan o.m. bestaan in :

- Het uitwerken van één aanslag voor diverse belastingen, rekening houdend met de praktische bezwaren die daarbij kunnen rijzen zoals de vaststelling van de verdeelsleutels bij gedeeltelijke betaling en de moeilijkheid die ontstaat doordat momenteel verschillende rentevoeten van toepassing zijn op de laattijdig betaalde belastingen;
- Aan het actueel betalingsverkeer aangepaste vormen van betaling (cfr. o.m. de Euro);
- De uitwerking van een rechtvaardig controle-apparaat;
- Soepele toegankelijkheid (bereikbaarheid, één contactpersoon, enzomeer), snelle respons en correcte informatieverstrekking.

Bijlage: de Vlaamse begrotingsnorm, wiskundig benaderd.

De Vlaamse uitgaven- en middelenbegroting **op** lange termijn wordt gedetermineerd door een lage groeivoet van de inkomsten, die ligt onder het huidig niveau van de uitgavengroei.

Is dit houdbaar ? En onder welke omstandigheden ? Hieronder volgt de wiskundige benadering van deze problematiek.

Zolang AU (stijging van de uitgaven) $> AI$ (stijging van de inkomsten), groeit de schuld aan, tenzij er rente-inkomsten zouden zijn op S (het gecumuleerd saldo). Immers :

$$AS \text{ (schuldvariatie)} = AU - AI + r \text{ (rentevoet)} \times S \quad (1)$$

Als op termijn de Vlaamse schuld 0 zou zijn, blijft $AS = 0$ als $AU = AI$, m.a.w. de groei van de (primaire uitgaven) is beperkt tot de groeivoet van de inkomsten.

Als er op termijn nog Vlaamse schuld zou resten, dan is de schuldratio ($=S/I$) stabiel indien de jaarlijkse variatie ervan ($= \Delta(S/I)$) gelijk is aan 0 :

$$\frac{\Delta S}{I} = 0 \text{ of } \frac{\Delta S}{I} - S \frac{\Delta I}{I^2} = 0 \text{ of } \frac{\Delta S}{S} = \frac{\Delta I}{I}$$

(1) kan dan uitgedrukt worden als :

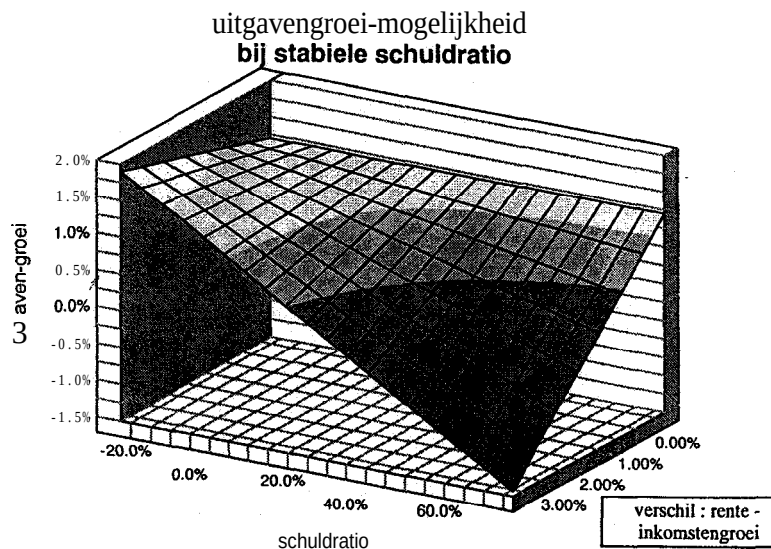
$$\frac{\Delta S}{S} = \frac{\Delta U - \Delta I}{S} + r \text{ of } \frac{\Delta I}{I} = \frac{\Delta U - \Delta I}{S} + r \text{ (jaargroeivoet van de inkomsten)}$$

$$\Delta U = \Delta I - (r-i) S$$

waarin $r - i$ het verschil is tussen de nominale (of de reële) rentevoet en de nominale (of de reële) groeivoet van de inkomsten.

Met de huidige financieringswet is het bij normale conjunctuur nagenoeg uitgesloten dat de reële inkomstenstijging (ca. 1,2%) hoger uitvalt dan de reële rente. Tot voor kort beliep deze ca. 4 %; thans is zij gedaald tot ca. 3 à 3,5 %. Het verschil $(r-i)$ ligt dan ook - in normale marktomstandigheden rond 2 %.

Dat betekent dat op zeer lange termijn de uitgavengroei mathematisch zeker onder de inkomstenstijging moet liggen (tenzij S zou negatief zijn : t.t.z. een negatieve schuld = gecumuleerd overschot)

Bij een 0-schuld blijft ongeacht de waarde van $(r-i)$ de uitgaven-groeimogelijkheid gelijk aan de inkomsten-groeimogelijkheid.

Naarmate de schuldratio stijgt en/of de waarde $(r-i)$ groter wordt, daalt de uitgaven-groeimogelijkheid.

Bij $(r-i) = 2\%$ valt de jaarlijkse bestedingsmogelijkheid terug op $0,85\%$ (d.w.z. de groeimogelijkheid van de Vlaamse Gemeenschap tussen 1992 en 1993) bij een schuldratio van amper 16% . Enkel als de schuldratio negatief is (d.w.z. indien er een gecumuleerd overschot zou bestaan) zou de uitgavenmogelijkheid hoger zijn dan de inkomsten-groei.

